

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א"י

ערב שבת קודש
פרשת מקץ / חנוכה
כ"ו בכסלו התשע"ד

יוצא לאור על ידי
מכון ליובאוויטש שעליד
צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יום רביעי, א' בטבת

ז' דחנוכה, ב' דראש-חודש

תפילה כדאמול. קוראים לרביעי "ביום השביעי".

יום חמישי,

זאת חנוכה - ב' בטבת

קוראים לכהן "ביום השמיני... מלאה קטורת", ללוי עד "בן פדהצור", ולרביעי מ"ביום התשיעי" עד "כן עשה את המנורה" (במדבר זנד - ת, ד). על כל אחד ואחת לנצל את יום 'זאת חנוכה': להשלמת נתינת דמי-חנוכה (מי שטרם נתן - "לחטוף" עוד בחנוכה, וכל המקדים הרי זה משובח), וגם מי שכבר נתן - להוסיף עוד¹⁸. להשלים הפעולות ד'מבצע חנוכה', עד לתכלית השלימות¹⁹; ולעשות 'סך-הכול' מכללות העניין דחנוכה, על כל השנה כולה, להאיר את העולם כולו ב"נר מצווה ותורה אור"²⁰. לשם כך יש לערוך התוועדות נוספת ביום זה²¹. יש ללמוד ביום זה את מאמר רבינו הזקן (או על כל פנים חלק ממנו) המבאר מעלת 'זאת חנוכה', והעיקר 'לחיות' עמו²². בזאת חנוכה הורה הרבי שלא לכבות את הנרות אחר תפילת המנחה, ושיישארו דלוקים גם בצאת

18) 'התוועדות' תשמ"ט ח"ב עמ' 92.

19) שם עמ' 90.

20) שם עמ' 95. וראה 'התוועדות' תש"נ ח"ב עמ' 92, 88.

21) 'התוועדות' תש"נ ח"ב עמ' 92, 88.

22) המאמר: ד"ה ביום השמיני - לקוטי-תורה, דרושי שמע"צ פ"ג, (ובפרט בסופו פ"ב). הגהות הצמח-צדק: אור-התורה, חנוכה (כרך ה), דף תתקס"ב א - 'התוועדות' תשמ"ט ח"ב עמ' 86. מאמר של הרבי ליום זה - ד"ה הנ"ל, ס' המאמרים מלוקט ח"ד עמ' קט (ובהוצאה החדשה לפי החודשים - ח"ב עמ' קצג).

החנוכה²³.

אחרי החג:

שיירי הפתילות שדלקו ושיירי השמן שבחנוכייה (לא שבבבוק) - אם לא התנה עליהם תחילה - עושה להם מדורה בפני עצמם ושורפם²⁴. חודש טבת

מן הראוי לפרסם את תשובת הרבי, במענה לשאלה האם לערוך חתונה [בחצי השני של רוב החודשים, וכן] בזמנים מסוימים שהיה מנהגו שלא לקיים בהם חתונה:

"הגבלות בימינו אלה בנוגע לימי חתונה - מלבד המפורשים [=בשולחן-ערוך], כמובן ופשוט - המביאים לדחיית ואיחור זמן החתונה, מביאים בכמה וכמה מקרים, בעוונותינו הרבים, למכשולים בענייני צניעות וכו' דחתן וכלה, וד"ל. "וצריך-עיון גדול ביותר: הכדאיות הן, או אדרבא?!"

"ולכן עצתי בכלל - שלא לאחר זמן חתונה]"²⁵.

23) יומן תשכ"ה אות קס (וכן בכ"כ שנים). ובשיחת זאת חנוכה תשמ"ט (התוועדות ח"ב עמ' 95) מפורש גם להדליק: "שלאחרי הדלקת כל הנרות דימי חנוכה על פתח ביתו מבחוץ דכאו"א מישראל, הרי כשמתאספים כולם יחד בבית-הכנסת ובית-המדרש [=לתפילת מנחה] חוזרים ומדליקים כל שמונת הנרות... משום פרסומי ניסא. (כמנהג ישראל - ככל התוקף שבמנהגי ישראל, תוקף דמ"ע ומל"ת), שאז מאירים עוד הפעם כל שמונת נרות חנוכה, ומאירים גם מבחוץ, ובחשכת הלילה, גם לעיני אוה"ע, כנ"ל".

24) שו"ע נו"כ סי' תרע"ז ס"ד. ביאור-הלכה שם.

25) 'דבר מלך' (הוצאת 'ופרצת', כפר חב"ד תשנ"ט) עמ' 65. זאת בנוסף להוראות זמנות שפורסמו בנדון ב'התקשרות' גיליון קס"א עמ' 18 - כל זה במקום ההסתייגות שהיתה בעבר מעריכת חופה בחודשי טבת ושבת, כמ"ש באג"ק ח"ה עמ' נב, ח"ה עמ' טו, ובפרט בח"ז עמ' פח.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק, בני הרה"ח ר' שלום ישעיהו ע"ה דייטש

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"ו בכסלו ה'תשע"ד - ג' בטבת ה'תשע"ד

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ו בכסלו	ה' מלוה ולוה פרק י-יב.	ה' מטמאי משכב ומושב.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע קצט. מ"א רמ.
ש"ק	כ"ז בכסלו	פרק יג-טו.	פרק ב.	מ"א רמא. רמב.
א'	כ"ח בכסלו	פרק טז-יח.	פרק ג.	מ"א רלה.
ב'	כ"ט בכסלו	פרק יט-כא.	פרק ד.	מ"א רלו.
ג'	ל' בכסלו	פרק כב-כד.	פרק ה.	מ"א רלז.
ד'	א' בטבת	פרק כה-כז.	פרק ו.	מ"ע קצח.
ה'	ב' בטבת	ה' טוען ונטען.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ז.	מ"ע רמו.
ו'	ג' בטבת	פרק ד-ו.	פרק ח.	מ"ע רמו.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	ד' 120 לפני הזריחה	ד' 72 לפני הזריחה							
ו', כ"ו בכסלו	4.17	5.05	5.28	6.29	8.53	11.29	11.59	4.36.1	5.02
ש"ק, כ"ז בכסלו	4.18	5.06	5.28	6.30	8.54	11.29	11.59	4.35.9	5.02
א', כ"ח בכסלו	4.19	5.07	5.29	6.31	8.55	11.30	12.00	4.35.8	5.02
ב', כ"ט בכסלו	4.20	5.08	5.30	6.32	8.55	11.30	12.00	4.35.8	5.02
ג', ל' בכסלו	4.20	5.08	5.31	6.33	8.56	11.31	12.01	4.35.7	5.02
ד', א' בטבת	4.21	5.09	5.31	6.34	8.57	11.31	12.01	4.35.7	5.02
ה', ב' בטבת	4.22	5.10	5.32	6.34	8.57	11.31	12.01	4.35.8	5.02
ו', ג' בטבת	4.22	5.10	5.33	6.35	8.58	11.32	12.02	4.35.8	5.02

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש
מקץ / חנוכה	4:00	5:15	4:14	5:16	4:03	5:14	4:18	5:18
ויגש	4:00	5:15	4:14	5:16	4:03	5:14	4:18	5:18

עורך אחראי: לוי יצחק שייקביץ • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף יצחק אולידורט

מול: מכון ליובאוויטש שעליד צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יור: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 6084000, טל' 03*9607588, פקס: 03*9606169

www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474 אינטרנט:

יום ראשון

כ"ח בכסלו, ד' דחנוכה

מוצאי שבת קודש: אין מאחרים תפילת ערבית כל-כך כמו בכל מוצאי שבת קודש⁷.

במוצאי שבת קודש (ותמיד כשמדליקים בבית הכנסת), נוהגים להדליק נר חנוכה לפני עלינו⁹. המדליק - יודא שאמר 'אתה חוננתנו', ואם שכח לאומרה - יאמר תחילה התיבות 'ברוך המבדיל בין קודש לחול'. אחרי 'עלינו' והקדישים, מבדילים.

* הסדר בבית: הבדלה, נר-חנוכה, ויתן לך¹⁰.

* הרבי מציע לתת הערב, או מחר בערב, הוספה מיוחדת ב'דמי חנוכה'¹¹.

שחרית: כבימים הראשונים (הלל שלם, חצי קדיש, קוראים לכהן "ביום הרביעי... מלאה קטורת", ללוי עד "בן שדיאור", ולשלישי - "ביום החמישי..."). אשרי, ובא לציון, קדיש תתקבל, 'בית יעקב' עד גמירא).

יום שני, כ"ט בכסלו

ה' דחנוכה - ערב ראש חודש

ביום זה הגיעו לביתם החסידים שנאסרו עם מאסרו הראשון של אדמו"ר הזקן בשנת תקנ"ט, ונקבע ליום התוועדות ושמה¹².

קוראים לכהן "ביום החמישי... מלאה קטורת",

(9) כך נהגו במניין של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו.

(10) ספר-המנהגים.

(11) ספר-השיחות תשמ"ח ח"א עמ' 163, וסה"ש תש"נ ח"א עמ' 194 ("בליל הרביעי או החמישי". וכיון שגר רביעי הוא בש"ק, נשאר רק ליל מוצש"ק).

(12) 'כרם תב"ד' גיליון 4 ח"א עמ' 18. וראה שם בהמשך הדברים. ובשיחת מוצאי זאת חנוכה תשל"ד סוס"ג מבאר בזה מה שמצאנו מאמרי חסידות שמצויין עליהם תאריך אמירתם "יום ה' דחנוכה" (כגון בהמשך 'מים רבים - תרל"ו', ראה במפתח שבסוף הספר), אף שציון כזה מופיע רק אם נאמר המאמר בשבת, ביום טוב או במאורע מיוחד.

מעלת נר ה' דחנוכה בכלל - להאיר גם 'בחוף', כיוון שיום זה לעולם אינו חל בשבת (שם). בשיחת נר ה' דחנוכה תשמ"מ נתבארה מעלת היום, שבו לראשונה רואים התחלת הוספת האור בעולם לשיטת בית הלל יותר מאשר לדעת בית שמאי - חמשה נרות. ובליקוטי שיחות חט"ו עמ' 545, מבאר מה שיום זה הוא ער"ח [שבד"כ הוא 'יו"כ קטן'], ומ"מ א"צ לתחנון, אלא הכל נפעל בשלימות מתוך שמחה, הן ע"י עיצומו של יום (חנוכה) והן ע"י עבודת האדם.

ללוי עד "בן צורישדי", ולשלישי "ביום השישי...". את שיעור התנאי דהיום הורה כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע לחלק לשני ימים¹³ (=כדי ללמוד חלק ממנו מחר, ל' כסלו, שהוא תאריך שאינו מופיע ב'היום יום' וב'מורה שיעור').

יום שלישי, ל' בכסלו

ו' דחנוכה - א' דראש חודש

נוסף על 'ועל הניסים' אומרים 'עלה ויבוא'. בערבית אין מכריזים 'עלה ויבוא' לאחר 'השכיבו', מחשש הפסק, אבל מזכירים זאת לציבור בטפיחה על השולחן. שכח לומר 'עלה ויבוא' בתפילת ערבית, ונזכר לאחר שאמר "ה" של 'המחזיר שכינתו לציון' - אינו חוזר¹⁴.

שחרית - הלל שלם, ואברהם זקן, זבדיה, קדיש תתקבל. שיר של יום, ברכי נפשי קדיש יתום. מוציאים שני ספרי תורה, בראשון קוראים בפרשת ראש חודש, כהן: "וידבר... רביעת הין", לוי: "עולת תמיד... ונסכה", ישראל: "ובראשי חודשיכם...". בספר השני עולה הרביעי בפרשת נשא "ביום השישי...". חצי קדיש. אשרי, ובא לציון [אין הש"ץ מסיימו בקול¹⁵]. יהללו. הנחת תפילין

דרבננו, קריאת שמע, פרשיות: 'קדש', 'והיה כי יביאך'. שש זכירות. חליצת התפילין [הש"ץ יאמר איזה מזמור, כדי לומר אחרי את הקדיש¹⁶], חצי קדיש, תפילת מוסף⁷, תהלים.

"מצווה להרבות בסעודת ראש חודש", ולכן יש המוסיפין מאכל מיוחד בסעודת היום לכבוד ראש חודש, מלבד ההוספה לכבוד חנוכה¹⁷.

(13) מכתב הרבי מיום ג' טבת תש"ח, נדפס לראשונה בחוברת 'התוועדות יט כסלו ה'תשכ"ז ח"ד' (ש"ל לש"פ מקץ, שבת חנוכה תשע"ב) עמ' 46.

(14) שו"ע סי' תכב ס"א, שו"ע אדה"ז סו"ס רצו.

(15) כי אז יתחייב לומר ח"ק מיד, כפי שהורה הרבי - ראה 'התקשרות' גיליון תסו עמ' 15 הערה 16

(16) ספר-המאמרים (ליקוט) לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב, ח"ב עמ' שטו. אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ח"כ עמ' רפג.

(17) ראה ע"י עיצומו של יום (חנוכה) והן ע"י עבודת האדם.

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת מקץ

כ"ז בכסלו – ג' דחנוכה,
שבת מברכים חודש טבת

* בו יצא לחירות אדמו"ר הזקן ממאסרו השני בשנת תקס"א.¹

* אין לזמר "הנרות הללו" בשבת.² אבל מזמרים את סיומו: "על ניסיון...".³

* מי שבירך ברכת המזון בשתי הסעודות הראשונות של השבת, ואמר 'ועל הניסים' אך שכח לומר 'רצה', וזכר לאחר שהתחיל ברכת 'הטוב והמטיב' (אפילו אמר רק מילת 'ברוך' בלבד)⁴ – חוזר לראש, ואומר 'רצה', אבל אין צריך להזכיר

(1) השחרור השני בשנת תקס"א היה נצחון תורת החסידות ודרכי החסידות ביתר שאת ויתר עז מכמו שהיה בפעם הראשונה (בשנת תקנ"ט) – שאז היתה ההלשנה בעיקרה על אדמו"ר הזקן, וההלשנה בשנת תקס"א היתה בעיקרה על תורת החסידות. ספר המנהגים עמ' 93, מלוח היום-יום עמ' ז, וקונטרס לימוד החסידות פרק ו, עיי"ש בארוכה.

בג' דחנוכה חופשה ניתנה לו להעתיק דירתו למעון פרטי, ואשר יקבע דירתו – באופן זמני – בפטרבורג (רשימת אדמו"ר מהוריי"צ, 'ספר התולדות – אדמו"ר הזקן' ח"ג עמ' 746). ובספר השיחות תורת שלום עמ' 84 איתא שיצא בנר החמישי. והשיב כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו: "ויש לומר, דבשניהם היו ענייני גאולה (גם כפשוטם)" – הובא בלקוטי שיחות כרך כה עמ' 399 הערה 44.

ואף בגאולתו הראשונה, "ט"ס כסלו תקנ"ט, היתה שלימות הגאולה (בנוגע אלינו) באופן ש'חזר לברוי' בימי חנוכה – שהרי ביום ג' דחנוכה חזר מפטרבורג לויטבסק, כדאיתא בלקוטי דיבורים עמ' 23 ('התועודיות' תשמ"ז ח"ב עמ' 95 ועמ' 101).

(2) בש"פ מקץ, שבת חנוכה תשמ"ב, לאחר השיחה הראשונה, אמר הרבי "שבת זאגט מען ניט [=בשבת אין אומרים] 'הנרות הללו'" (נשמט מהנחה בלה"ק, אך נמצא בהנחות ה' מהתועודות זו), ומאו לא שרו זאת עוד בבית חיינו בשבת.

(3) כפי שהחל הרבי פעמים רבות, כמו בשבת חנוכה תנש"א ותשנ"ב (ראה 'בית חיינו' משבתות אלה).

(4) שו"ע אדה"ז סי' קפח ס"ט. סידור אדה"ז.

'ועל הניסים'⁵.

שחרית. אמירת תהילים בציבור בהשכמה. אחר-כך, "ילמדו [יחד, במשך] כשעה, מאמר חסידות שיהיה מובן לכולם, ואחר-כך תפילה"⁶.

למנהג רבותינו נשיאנו, קוראים (שוב) לפני התפילה את ה'שביעי' של פ' מקץ שמו"ת, ואחר-כך את ההפטרה הנקראת היום בפועל 'רני ושמחי'. לאחר חזרת הש"ץ: הלל שלם, קדיש תתקבל.

שיר של יום, קדיש יתום.

מוציאים שני ספריי תורה. בראשון קוראים לשבעה עולים בפרשת השבוע – מקץ. לאחר מכן, מניחים את ספרי התורה השני על הבימה ואומרים חצי קדיש. הגבהה וגלילה, ואחר-כך קוראים למפטיר בספר השני בפרשת נשא "ביום השלישי...". הגבהה וגלילת ספר שני. הפטרה: "רני ושמחי" (זכריה ב, ד, ז). קרא הפטרה אחרת – קורא אחריה 'רני ושמחי', ואם נזכר אחר הברכות – קורא אותה בלא ברכה.⁷

המולד: יום שני בלילה, אור ליום שלישי, בשעה 12:58 ו-5 חלקים. מברכים החודש: ראש-חודש טבת ביום השלישי וביום הרביעי.

אין אומרים 'אב הרחמים'.

יום התועדות (וביתר-שאת). ובוודאי אפילו בשבתות החורף יש לחלק התועדות או לסדרה באופן כזה, שיוכלו המשתתפים בה להמשיך ההתועדות בסעודת שבת בבתיהם.⁸ מנחה. אין אומרים 'צדקתך'.

(5) שו"ע אדה"ז סי' קפח סעיף יד. ולכאורה גם לדעתו אין איסור להזכיר. (ריכוז הדעות בנושא בס' בירור הלכה תנינא או"ח ח"א עמ' שעא).

(6) ספר המנהגים עמ' 30.

(7) לוח כולל-חב"ד.

(8) אג"ק כרך יעמ"ד, ועיי"ש עמ' סט.

עצם נקודת היהדות בשבת חנוכה

עניינה של שבת הוא קדושה, למעלה מעובדין דחול, ואילו חנוכה עניינה הפיכת החושך לאור • בשבת יהודי עוסק בעבודה עם עצמו, בעוד העבודה דחנוכה היא לפעול בעולם, "על פתח ביתו מבחוץ" • שני העניינים נפגשים ומתמזגים בשבת-חנוכה על ידי עניין שלישי שלמעלה משניהם • וההוראה: גם במנוחת השבת צריך שתהיה יגיעה ו"מלאכה" בעבודת התפילה • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

"מסרת גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים וכו'", וזהו כללות עניין חנוכה – מנוחה לאחר מלחמה זו.

והחילוק שביניהם: המנוחה בשבת היא מנוחה ממלאכה – "כל מלאכתך עשויה", אבל המנוחה של חנוכה אינה מנוחה ממלאכה שהרי חנוכה מותר בעשיית מלאכה [וכידוע הביאור המובא בדרושי אדמו"ר הזקן עם הגהות וביאורי הצמח-צדק] אודות החילוק שבין חנוכה המותר במלאכה לשאר הימים טובים שאסורים במלאכה] – כי אם מנוחה ממצב של מלחמה.

וישנו עילוי בזה מה שאין בזה, כדלקמן.

ג. עילוי השבת – מנוחה ממלאכה – מובן גם לאיש פשוט, עד שאין צורך להסביר זאת. ובפרט כאשר מדגישים שהמנוחה ממלאכה היא באופן ש"כל מלאכתך עשויה", כלומר, אין הכוונה שישנו חיסרון במלאכתו, אבל ביום השבת לא איכפת לו אודות חסרון זה, אלא אין כל חסרון במלאכתו – "כל מלאכתך עשויה", שזוהי מעלה גדולה ביותר. ועל-אחת-כמה וכמה כאשר מספרים לו שישנו

א. שבת חנוכה מורה על צירוף ב' העניינים שבת וחנוכה גם יחד. כלומר: ישנו עניין השבת בפני עצמו, וישנו עניין חנוכה בפני עצמו, וכאשר ב' עניינים אלו מצטרפים יחדיו – אזי נעשה עניין שבת חנוכה.

ומכיוון ששבת חנוכה מורה על צירוף שניהם גם יחד – מובן, שזוהו עניין נעלה יותר מאשר שבת וחנוכה כפי שהם בפני עצמם, כי – נוסף לזה שכאשר ב' העניינים של שבת וחנוכה מצטרפים יחדיו פועל כל אחד מהם הוספה ועילוי בעניין השני (כמובן בפשטות), הרי עצם צירופם יחד מורה שישנו עניין שלמעלה משניהם, ולכן, בכוחו לצרף ב' עניינים אלו גם יחד (כמבואר בכמה מקומות שצירוף ב' עניינים יכול להיות רק על-ידי עניין שלישי שלמעלה משניהם).

ב. והביאור בזה:

שבת וחנוכה – עניינם מנוחה: שבת הוא עניין המנוחה – כמאמר רז"ל באת שבת באת מנוחה, וחנוכה הוא גם עניין של מנוחה – כמוודגש בשם "חנוכה": "חנו כ"ה", כלומר, עניין המנוחה לאחר המלחמה נגד היוונים, כמסופר בארוכה בנוסח "על הניסים" אודות נצחון המלחמה באופן של

(1) אורי-התורה חנוכה (כרך ה') תתקנז, ב ואילך.

פרשת מקץ

והנה מן היאור עולות שבע פרות (מא,ב)

יש הבדל יסודי בין חלומות יוסף (בפרשת וישב) לחלומות פרעה:

חלומות יוסף היו באופן ד'מעלין בקודש'. החלום הראשון – בענייני ארץ ("והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה"); ואילו החלום השני – בענייני שמים ("והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים"). לעומת זה, חלומות פרעה היו בסדר של 'פוחת והולך'. חלום ראשון – על סוג החי, פרות; והחלום שני – על סוג הצומח, שיבולים. כך גם בחלום עצמו של פרעה – תחילתו ב"פוחת מראה" וסופו ב"רעות מראה", כיוון של ירידה.

חלומות של אדם רומז ל'חלום חייו', ובזה בא לידי ביטוי הבדל בין שאיפת חייו של יהודי לשאיפתו של הגוי. יהודי שואף להתעלות מתמדת בקדושה וברוחניות. לעומת זאת, שאיפתו של הגוי מתמקדת בענייני עולם הזה בלבד והוא איננו חפץ בהכרת הבורא.

לפיכך, חלומותיו של יוסף (המסמל את היהודי), הם באופן דעלייה, ואילו חלומות פרעה (סמל הגוי) הם באופן של ירידה אחרי ירידה.

(ליקוטי שיחות כרך ג, עמ' 822-820)

ויקרא יוסף את שם הבכור מנשה, כי נשני אלוקים את כל עמלי ואת כל בית אבי. ואת שם השני קרא אפרים כי הפרני אלוקים בארץ עניי (מא,נא-נב)

צורת עבודתו של יוסף במצרים באה לידי ביטוי בקריאת שמות בניו – מנשה ואפרים:

מנשה – מבטא את תשוקתו של יוסף, שגם בהיותו טרוד בעסקי המלוכה, עליו להישאר דבוק ב"בית אבי". הוא מזכיר כל העת לעצמו לבל ישכח ("נשני") את בית אביו. ידיעה זו עצמה מונעת ממנו את השכחה.

אפרים – מבטא את היתרון הבא מעבודתו של יוסף במצרים (אפרים – "הפרני"), בבחינת "יתרון האור הבא מן החושך".

דרכי עבודה אלו קיימות אצל כל אחד ואחד מישראל: מנשה – על האדם לזכור תמיד כי חשיפתו לסביבה עלולה להשכיח ממנו את "בית אבי" (מקום הנשמה בטרם ירידתה להתלבש בגוף הגשמי). אפרים – על האדם להאיר את חושך הגלות ("ארץ עניי") באור התורה והמצוות.

לכן, כשביקש יעקב לברך את בני יוסף, שם את ימינו על ראש אפרים, כי התכלית היא להאיר את חשכת הגלות. אך בכל זאת מנשה הוא הבכור, כי בתחילת העבודה חיוני להבטיח שחושך הגלות לא ישפיע על האדם – "כי נשני". רק לאחר מכן אפשר להפוך את החושך לאור – "כי הפרני".

(ליקוטי שיחות כרך טו, עמ' 434-433)

המנוחה (עניין של גאולה) היא באופן נעלה ביותר, מכיוון שזהו באופן של הפיכת החושך לאור. וזהו גם הקשר של חנוכה עם הגאולה העתידה שאין אחריה גלות (עניין הנצחיות, הנרות הללו אינן בטלין לעולם) – וכפי שנתבאר בהתוועדות שלפני זה⁴ שעלידי הפיכת החושך לאור נפעל עניין הנצחיות (אינן בטלין לעולם) – גם בזמן הגלות.

[זאת אומרת: מה שנרות חנוכה הם באופן נצחי גם בזמן הגלות – הרי זה לפי שנס חנוכה עצמו היה קשור עם מצב של גלות (ועד שזהו גלות עמוק יותר – "לכבוש את המלכה עמי בבית"), כלומר, שעניין הנצחיות שבחנוכה (שאינן בטלין לעולם, גם בזמן הגלות) היה כבר באותו זמן שבו אירע נס חנוכה בפעם הראשונה (ולא שעניין זה נתחדש לאחרי זמן), כי העילוי של חנוכה נפעל במצב של גלות].

וזהו גם העניין שחנוכה מותר במלאכה:

כללות עניין המלאכה וההתעסקות בעובדין דחול – נחשב לעניין של גלות ביחס למעמדו ומצבו של יהודי, ולכן, לעתיד לבוא לא יצטרכו בני ישראל לעסוק בעובדין דחול ("ואספת דגנך גוי"), כי יקויים היעוד "ועמדו זרים ורעו צאנכם"⁵. ומכיוון שחנוכה מותר במלאכה [ובמילא ישנו חיוב לעסוק במלאכה, וכדרשת המכילתא על הפסוק "ששת ימים תעבוד", ש"נצטוו על המלאכה"] – נמצא שהעילוי של חנוכה נמשך גם בעובדין דחול, שזהו בדוגמת עניין הפיכת החושך לאור.

ד. וזהו החילוק שבין שבת לחנוכה – ששבת הוא עניין הקדושה, למעלה מעובדין דחול, ואילו חנוכה עניינו – הפיכת החושך (עובדין דחול, וגם גלות) לאור.

והנה, גם מנוחת השבת קשורה עם מציאות וטבע העולם, שהרי שבת הוא משבעת ימי ההיקף... אבל: מכיוון ששבת עניינו שביטה מעובדין דחול – הרי המציאות של עולם וטבע (ביום השבת) הוא באופן אחר, היינו, עולם וטבע שלמעלה מעניין של חול (שביטה מחול, ולא

מדרש נפלא – המובן גם בפשוטו של מקרא, שלכן הובא בפירושו רש"י על התורה: "מה היה העולם חסר – מנוחה, באת שבת באת מנוחה". זאת אומרת: אף-על-פי שבבריאת יום השישי נאמר "וירא אלוקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד", כלומר, שכללות בריאת העולם היתה במעמד ומצב "טוב", ויתירה מזו: "טוב מאוד" – אף-על-פי-כן, לפני כניסת השבת עדיין "היה העולם חסר", ו"מה היה העולם חסר – מנוחה", ועניין זה נפעל ונשלם בכניסת השבת, "באת שבת באת מנוחה". ומזה מובן גודל עילוי המנוחה – שלולי זאת חסר עדיין בבריאה כפי שהיא במעמד ומצב של "טוב מאוד".

ומזה מובן שעילוי השבת הוא – מצב של מנוחה שלמעלה מעניין של מלאכה ועובדין דחול, כללות עניין הקדושה.

ד. ולאידך – ישנו עילוי במנוחה של חנוכה (אף שחסר אז המנוחה ממלאכה, שהרי חנוכה מותר במלאכה), מכיוון שהוא באופן של הפיכת החושך לאור, שהרי המנוחה בחנוכה באה לאחרי עניין של חושך וגלות כו' – "כשעמדה מלכות יוון הרשעה", תכלית הירידה, ולכן, במנוחה דחנוכה ישנו העילוי של הפיכת החושך לאור.

דהנה, אף-על-פי שגם לפני הניצחון והמנוחה בחנוכה ("כשעמדה מלכות יוון הרשעה כו") עמד בית-המקדש השני על תלו, ואם כן, אין זה מצב של גלות (לכאורה) – הרי לאידך, הירידה שבזמן הבית גופא היא (בפרט א') עניין של גלות עוד יותר מאשר הירידה בזמן שאין בית-המקדש קיים, מכיוון שזהו באופן של "לכבוש את המלכה עמי בבית"³: למרות שבית-המקדש עומד על תלו, נכנסו היוונים לבית-המקדש, ובבית-המקדש גופא – להיכל, ועד ש"טמאו כל השמנים שבהיכל", ש"שמן" הוא עניין נעלה ביותר כו', ובזה גופא – לא רק חלק מהשמן, אלא "כל השמנים שבהיכל" (עד שהיו צריכים לחפש ולמצוא פך אחד של שמן טהור כו'). ומובן גודל הירידה שבו – "לכבוש את המלכה עמי בבית"!

ומפני גודל הירידה כו' (עניין של גלות) – אזי

(4) שיחת שבת פרשת וישב סעיף ב'.

(5) עובדיה א, ב.

(2) בראשית ב, ב.

(3) אסתר ה, ב.

יצא מבית הסוהר, ועד שנעשה "משנה למלך" – מבית האסורים יצא למלוך⁶. ולכן, הרי זה בדוגמת כללות עניין המנוחה דחנוכה – ניצחון ומנוחה לאחר מצב של חושך וגלות כו', הפיכת החושך לאור.

ועניין זה מודגש בפרשת מקץ דווקא – מפני שבה מדובר אודות ב' המצבים גם יחד, כלומר, ישיבתו בבית הסוהר מחד גיסא, והיותו "משנה למלך" לאידך גיסא:

בפרשת וישב מסופר רק אודות עניין הירידה – "ויסוף הורד מצרימה", ועד לירידה דבית הסוהר. ובפרשת ויגש (ובפרשת ויחי) מדובר אודות מצבו של יוסף לאחר שכבר נעשה "משנה למלך".

נרות חנוכה הם נצחיים, גם בזמן הגלות, מכיוון שנס חנוכה עצמו התרחש בזמן הגלות וגבר על עליה, כלומר שנצחיותו החלה כבר אז!

ואילו בפרשת מקץ מסופר אודות ב' המצבים: מצב של גלות – ישיבתו של יוסף בבית הסוהר, ועד כדי כך שכדי להוציאו משם צריך פרעה לחלום חלום, ולקרוא לכל חרטומי מצרים שיפתרו את חלומו וכו', ולאחרי שאינם מצליחים לפתור את החלום, זקוקים לשר המשקים שיזכיר את יוסף לפני פרעה, ורק לאחר כל זה יוצא יוסף מבית הסוהר. ומבלי הבט על גודל ירידת הגלות – הנה מיד לאחר זה נעשה יוסף "משנה למלך"!

וזהו הקשר בין עניינו של יוסף (שבפרשת מקץ) לכללות עניין חנוכה – כי חנוכה עניינו מנוחה ביחס למצב של חושך וגלות כו', וכמו כן מה שיוסף נעשה "משנה למלך" (עניין של מנוחה) – היה זה ביחס למצב של גלות (ישיבתו בבית הסוהר).

זאת אומרת: עניינו של יוסף הוא – שגם בהיותו בגלות הרי הוא במעמד ומצב ד"משנה למלך".

דהנה, עצם העובדה שיוסף הוא "משנה למלך" –

(6) פרש"י קהלת ד, יד.

שהחול עצמו מתעלה). ועד כדי כך – שחיות העולם בשבת היא מבחינת מחשבתו של הקב"ה שלמעלה מבחינת הדיבור כו', שזהו עניין השביתה מעשרה מאמרות – עלייה לבחינת המחשבה.

כלומר: שבת הוא אמנם בכלל ימי ההיקף, אבל זהו עולם אחר לגמרי – למעלה מעניין של חול. מה שאין כן חנוכה הוא עניין של חול, ובזה גופא נפעל עניין של מנוחה – הפיכת החושך לאור.

ולכן דווקא ימי חנוכה הם במספר שמונה – כי שבת (מנוחה ממלאכה) היא דרגה בהשתלשלות (בכלל היקף), ואילו הכוח להפוך חושך לאור (מנוחה דחנוכה) היא מבחינת שלמעלה

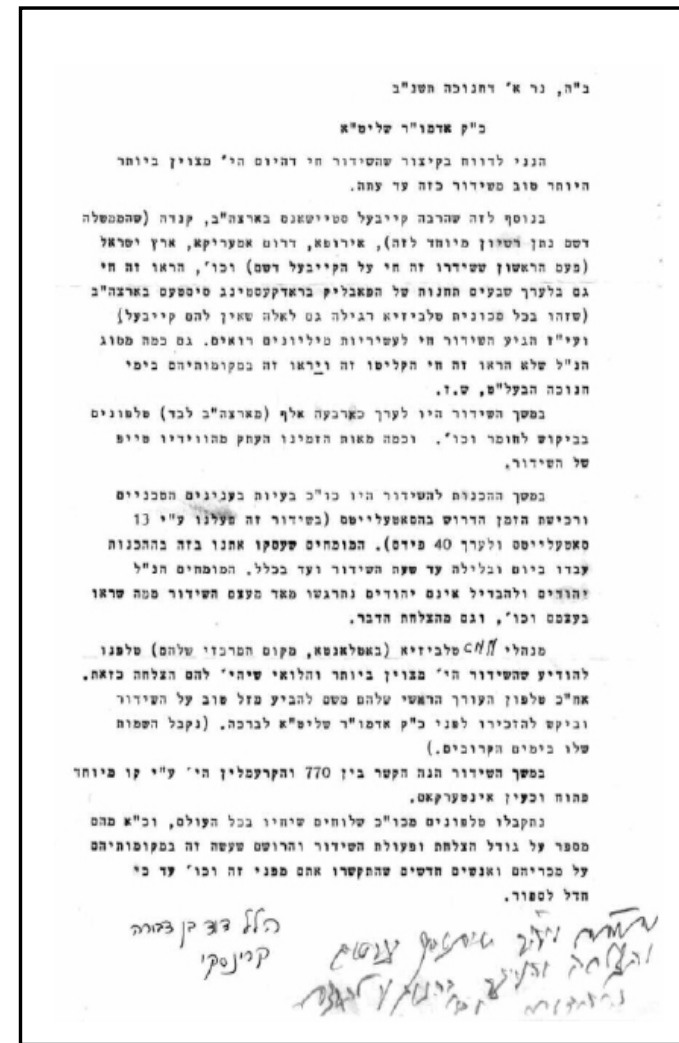
מהשתלשלות – שמונה (למעלה מההיקף).

1. האמור לעיל אודות כללות עניין המנוחה דחנוכה – מציינו גם אצל יוסף, וזהו הקשר לפרשת השבוע, פרשת מקץ (בהתאם לפתגם של אדמו"ר הזקן שצריכים "לחיות" עם העניינים דפרשת השבוע), שבה מדובר אודות מעלתו המיוחדת של יוסף.

ובהקדים: אודות עניינו ומעלתו של יוסף – מדובר בכמה פרשיות, החל מפרשת וישב (שבה מסופר אודות חיבתו המיוחדת של יעקב ליוסף על היותו "בן זקונים", ועד שעשה לו "כתונת פסים"), וכן בפרשיות שלאחרי זה – מקץ, ויגש, ויחי.

ובין פרשיות אלו – הנה העילוי המיוחד של יוסף השייך לאמור לעיל (אודות המנוחה של חנוכה) מודגש בפרשת מקץ: התחלת פרשת מקץ היא – "ויהי מקץ שנתיים ימים גו'", דקאי על הזמן שיוסף היה בבית הסוהר – עניין של גלות, ומיד לאחר זה מסופר שיוסף

לפני בר מצוה משהגיעו לחינוך על הנאמר שניתן לקבל קונטרס על דבר חנוכה במחיר של 50 סנט, הוסיף הרבי: במשך ימי חנוכה במחיר מוזל של [50 סנט] על דו"ח מהשידור החי דחנוכה תשנ"ב (צילום להלן) כתב כ"ק אדמו"ר: נת' ות"ה [=נתקבל ותשואות חן] ויה"ר שיתוסף בפרסום והצלחה והעיקר בהנוגע להפצת היהדות וכו'.

כתב יד קודשו של הרבי על דו"ח מהשידור החי, התשנ"ב

לרבי על 'מבצע תפילין' אצל קבוצת נערים בבית ספר התיכון באילת לאחר הרצאה. הרבי הורה לא לפרסם על כך בעיתונות מחשש שהדבר יגרום לתגובות שליליות ("לעת-עתה לא לפרסם מחשש הנ"ל כ"א [כי אם] להודיע בסוד לעסקני אנ"ש שי המתאימים שינסו עד"ז [על דבר זה] בעיר שיש סיכויים ומבלי להזכיר אודותיו").

בג' טבת תשנ"ב כותב הרבי לרב אהרן אליעזר שי' צייטלין בקשר להכנסת כל הפתקים של קבוצת האורחים שבאו לחצרות קודש בארגונו,

ביניהם היו שהתלוננו "זה שלא היינו יכולים לדבר...", ציין הרבי ראשית: "ודמי חנוכה פעמיים"...

בהמשך באו מספר תשובות: (1) לבקשות הכלליות. (2) לשידוכים. (3) לזרעא חייא וקיימא. כמו כן נכתב אליו (לרא"א צייטלין):

בהמזורף – בזה בודאי יסביר הפשוט שממש כאילו נכתב לכל אחד ואחד שי' בנייר בפני עצמו.

שיתוסף ובעיקר – בהפצת היהדות

המזכיר הרה"ח ר' חיים יהודה קרינסקי שימש כדובר חב"ד; להלן דברים שדיווח לרבי אודות תכנית הודעות ברדיו על חנוכה:

כ"ק אדמו"ר הגיה את הנוסח. על מה שכתב שכ"ק אדמו"ר עורר על דבר הנהגה המתאימה בימי חנוכה, תיקן הרבי:

according to [=לפי] שו"ע ובדיוק על הנאמר שאפילו ילדים ידליקו 'מנורה' משלהם, כתב הרבי:

בלבד ("הכיסא אגדל ממך") – הרי זה מורה על מצב של גלות, ואף על-פי-כן, גם בהיותו בגלות הרי הוא במעמד ומצב שפרעה עצמו (גלות עצמו) מכריז ש"בלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו גו".

ז. והנה, גם עניין המלאכה שבחנוכה – מצינו אצל יוסף (בפרשת מקץ):

מבואר בדרושי חסידות (במאמרי אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי, אדמו"ר הצמח-צדק וכו'), עד למאמרי כ"ק מו"ח אדמו"ר) אודות החילוק שבין אופן עבודת האבות לאופן עבודתו של יוסף – שהאבות היו רועי צאן, מכיוון שרצו להיות בהתבודדות מענייני העולם, כדי שיוכלו לעסוק

ענייניו של יוסף – שבעבודתו ובעסקו בענייני העולם (עובדין דחול) הרי הוא במעמד ומצב של יוסף הצדיק.

ח. ונחזור לעניינינו – החילוק שבין שבת לחנוכה: שבת ענייניו שביתה ממלאכה – "כל מלאכתך עשויה", ואז עוסק יהודי בענייני קדושה, ובכללות – עבודה עם עצמו, ואילו העבודה בחנוכה היא – בענייני חול, ובכללות – לפעול בעולם, להאיר על פתח ביתו מבחוץ.

[...] ומובן שכאשר ב' העניינים של שבת וחנוכה מצטרפים ביחד – הנה לא זו בלבד ששניהם בתוקפם (ולא נגרע מאומה ח"ו מאחד מהם), אלא אדרבה: כל אחד מוסיף ומסייע בענייניו של השני.

יהודי יכול לחשוב שבשבת לא נשאר לו אלא לנוח ולהינפש... על זה אומרים לו, שיעקר העניין דעבודת

התפילה הרי זה ביום השבת דווקא

וכפי שרואים במוחש שחנוכה פועל עילוי בשבת – הוספת אמירת "ועל הנסים" ו"הלל" בתפילות השבת, ושבת פועל עילוי בחנוכה – תפילות השבת ביום זה של חנוכה, נוסף על כללות עניין עונג שבת באכילה ושתייה וכו'. ומזה מובן בנוגע לאופני העבודה של שבת וחנוכה – שחנוכה פועל עילוי באופן העבודה של חנוכה, כדלקמן.

ט. והביאור בזה:

יהודי יכול לחשוב שמכיוון שהוא נמצא במעמד ומצב של שבת (קדושה) – לא נשאר לו אלא לנוח ולהינפש מכל עבודתו! כלומר: מכיוון שכבר עסק כדבעי – טוען הוא – בעניינים הקשורים עם מבצע חנוכה, וכן בשאר כל המבצעים: אהבת ישראל ואחדות ישראל, חינוך, תורה, תפילין, מזוזה, צדקה, בית מלא ספרים – יבנה וחכמיה, נרות שבת-קודש, כשרות האכילה ושתייה, וטהרת המשפחה, ואחדות ישראל על-ידי

בעבודת ה' כדבעי, מה שאי-יזן יוסף היה עסוק בענייני העולם, כמו שכתוב "ויבוא הביתה לעשות מלאכתו", "למיבדק בכתבי חושבני".

ועד שנעשה "משנה למלך", ובאופן ש"בלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים", ומובן שהתעסקותו בעניינים אלו היתה באופן ש"משאו ומתנו באמונה", כלומר, כאשר יוסף היה צריך לתת רשות לאחד להרים את ידו ורגלו כו', היה צריך להיכנס בפרטי הדברים ("אריינגלייגן זיך אין דעם"), ולבחון את התוצאות שיהיו עקב הרמת ידו ורגלו, ועל-פי זה להחליט אם לתת רשות להרים את ידו ורגלו כו'.

וזהו מעלתו המיוחדת של יוסף הצדיק – שלמרות היותו עסוק בענייני העולם באופן האמור, לא הפריע הדבר מאומה לדביקותו בעבודת ה'.

וזהו הקשר עם עניין המלאכה שבחנוכה – שהגילוי בחנוכה נמשך גם כאשר עוסקים במלאכה ועובדין דחול, ולכן הרי זה בדוגמת

'דמי חנוכה' למשתתפי מבצע חנוכה

בסוף חורף תשל"ד שיגר הרבי לארץ-הקודש 247 דולר דמי חנוכה עבור אלו שזכו והשתתפו במבצע חנוכה; הרב זושא וילימובסקי אירגן את החלוקה ובח' אייר כתב לרב אפרים וולף ('ימי תמימים' כרך וא"ו עמ' 291):

"שלום וברכה!

קבלנו על ידך הסך 247 דולר דמי חנוכה שנתקבל מכ"ק אדמו"ר שליט"א עבור אלו שזכו והשתתפו במבצע חנוכה השתא לחלקם לתושבי כפר חב"ד נר"י [נרם יאיר] ותלמידי המוסדות.

מאשרים אנו בזה כי חילקנו הסכום לאלו המגיע [להם לקבל את] הדמי חנוכה. פירוט של המשתתפים שמם ושם אמם העברנו לכ"ק אדמו"ר שליט"א.

"בירושלים ת"ו (ראה התקשרות גליון רל עמ' 10) התקיימה התוועדות חלוקת דמי חנוכה שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשלוח עבור אלה שהשתתפו במבצע חנוכה (1 דולר לכל אחד)... במוצאי שבת קודש פרשת תצווה, פרשת זכור... בבית הכנסת בשיכון חב"ד".

ביום א' דחנוכה תשמ"ו העניק הרבי להרה"ח הרב ר' אריה לייב קפלן – ערב נסיעתו לרוסיה – מעות חנוכה לחלקם גם ליהודי רוסיה ואמר לו ('כפר חב"ד' גליון 815 עמ' 72):

מסתמא יעזרנו ה' לנוון איך לחלק, ולהרעיש בענין השמחה. והוסיף ברכת הצלחה לנסיעה ולשמיעת בשורות טובות.

בחנוכה של שנת תשמ"ו הורה הרבי הוראות מיוחדות – ראה ספר השליחות (קה"ת תשמ"ז, עמ' 190-191). להלן צילום דברי הרבי שהוקלדו עליהם תיקן הרבי מספר הגהות:

הרבי מבקש 'דמי חנוכה'...

יום ששי זאת חנוכה תשמ"ז. אל "גן עדן התחתון" (חדר המבוא לחדרו של הרבי) נקראו שניים ממשפחת גוטניק מאוסטרליה: הרב שניאור חיים הכהן (ז"ל) ובנו (יבלחט"א) הרב יוסף יצחק

הכהן. הרבי יוצא מחדרו כשחיוך רחב נסוך על פני קדשו; ותוך כדי שהרים את ידיו הק' כלפי מעלה, פתח ואמר (ספר 'איי המלך', מלבורן תשנ"ב, עמ' קב):

חיים אנו בעולם משונה שישראל יצטרך לבקש משהו מכהן... אבקש מכם 'חנוכה געלט' [דמי חנוכה]...

כ"ק אדמו"ר העניק קודם כל מטבע-כסף מיוחד לשניהם בתור 'דמי חנוכה' שלו-עצמו. בתוך כך הצביע לכל אחד מהם, למה בדיוק כוונתו ומה מבקש ממנו בתור 'דמי חנוכה'.

בעוד שמהבן ביקש הרבי שיוסיף עוד יותר בשיעורי תורה – ביקש מהאב שיוציא-לאור ספר מכל הפלפולים והנאומים שהשמיע במשך השנים [כולל כמובן, לפני התלמידים בשיבות הגדולות].

הגהה מיוחדת

בשבת שלאחר חג הגאולה י"ט כסלו תשמ"ח התוועד הרבי והשמיע שיחה מיוחדת אודות מצב החינוך, הפוליטיקה והביטחון בארץ-הקודש וקרא לתיקון המצב. עורך עיתון 'כפר חב"ד' הרה"ח ר' אהרן דוב שי' הלפרין ערך תמצית של השיחה ומסרה להגהת הרבי. תיקוני והגהות הרבי נדפסו בגיליון 700 (עמ' 22-24), ולהלן כמה מהם:

(א) בכותרת המשנה נאמר: "יש להוסיף באור, ובמסגרת זו – לעודד ככל הניתן את המנהג של 'דמי חנוכה' ולעשותו בכל יום [מ]ימי החג". הרבי הוסיף: "של השבת – בערב שבת כפשוטו".

(ב) בידיעה עצמה:

להגביר את הפעילות להפצת תורה ויהדות, במיוחד בקרב בני הנוער. במסגרת זו יש לעורר ככל שניתן גם את המנהג לתת לילדים "דמי חנוכה", בהסברת ענין חנוכה ובהוספה מיוחדת – במקום הנהוג בדרך כלל, לקיים מנהג זה פעם אחת במשך ימי החנוכה, יש לעשות כן ובכל יום ויום משמונת ימי החג.

מבלי לפרסם...

"כדאי שיתן להם דמי חנוכה וכיו"ב [וכיוצא בזה] – כך הורה הרבי לרב יוסף שי' העכט שדיווח

והוסיף: שיהיו אלה "דברים היוצאים מן הלב" וממילא יהיו "נכנסים אל לב השומעים".

"מ גוראריה: אם זהו נתינת כוח."

הרבי: זה ציווי, וממילא יהיה כזה (או שאמר: עליך להשתדל שיהיה כך). שתהיה לך שנת הצלחה. ארבע שנים קודם לכן, בכ"ו כסלו תשט"ז כתב הרבי לרב החסיד ר' מנחם זאב הלוי גרינגלאס ('ליקוטי סיפורי התועדויות' עמ' 629):

אפשר שבנו שיי' ייסע לכאן לליל נר ה', ואם יתנו לו רשימת כל התלמידים הלומדים חסידות, יוכל לקבל גם בשבילם מעות חנוכה כנהוג.

היכן הם לומדי החסידות!?

בשנת תשי"ט שיגר הרבי מכתב להנהלות ישיבות תומכי תמימים ובו תבע הוצאה לאור של

קובץ פלפול התלמידים – בנגלה ובחסידות. התברר שהעיכוב עד עתה נבע מחוסר הניסיון בפלפולים במאמרי חסידות.

בחורף שלאחר-מכן תבע הרבי מהנהלת הישיבה בלוד הסבר, כדלהלן (אגרות קודש כרך כא עמ' תנה):

לפני איזה זמן נתקבלה רשימת התלמידים שיי' שנתנו להם דמי חנוכה, אשר על פי ההוראה, הענין הוא בשביל אלו הלומדים תורת החסידות... ובהרשימה ר"ם [240=] תלמידים לערך, כן ירבו.

מובן וגם פשוט, אשר מבין מספר תלמידים כהנוכר-לעיל... צריכים היו להיות כמה-זכמה, שבינו עניינים בחסידות בהסברה מתאימה... שיכולים להסביר זה באותיות עצמיים שלהם... אף שכמה-זכמה חדשים עברו מעת דברו והציעו הנ"ל, כנראה אין כל הוצה בזה... ועיקר העכוב הוא כאילו בהתלמידים לומדי תורת החסידות דא"ה. ומטובם

לבאר הסתירה, שמהרשימת ר"ם [240=] מקבלי דמי חנוכה, להעדר האפשרות למצוא על-כל-פנים שבעה מתאימים להאמור.

מסתבר שגם המשפיע בפאריז, הרה"ח ר' ניסן נמנוב (ספר ר' ניסן עמ' 722-721) קיבל מכתב כזה!

בי"ב טבת תשל"ד נכנסו הרמ"מ שי' וולף ורעייתו ליחידות'. בנם אליהו שי', שטרם מלאו לו שנתיים, קיבל מהרבי דולר כ'דמי חנוכה'.

חנוכה תשל"ד נחגג בצל "מלחמת יום הכיפורים", והרבי יצא בקריאה דחופה להרבות אור ושמחה. מבצע חנוכה החל לראשונה בהיקף בלתי רגיל במיוחד בין חיילי צה"ל בארץ-הקודש כמו גם בעולם בכלל.

להלן צילום כרוז שהתפרסם באותם ימים מטעם אגודת חסידי חב"ד בארץ-הקודש ת"ו:

צו השעה!

בקשר למצב בו אנו נתונים כיום, ביקש ב"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש, לפנות אל כל אחינו בני ישראל ולבקשם לטובת כלל ישראל ולטובתם הם, אשר:

- א) בכל ערב מימי חנוכה ידליקו נרות חנוכה בכל בית בישראל, והילדים **ומגלגל** (גם אלו שלא הגיעו לגיל מצוות) ידליקו בנפרד – על מנת להרבות אור בישראל.
- ב) בכל מוצב צבאי להדליק נרות חנוכה, וכל ערב יכובד חייל אחר בחדלקת הנרות כדי לזכות יותר חיילים במצוה.
- ג) לקבוע בכל בית יהודי קופת צדקה כדי שיוכלו לתרום בכל יום צדקה, ובחמלא קופה להריקה ולחלק חסוף לעניים.
- ד) שמחה ממתקת דינים. כל אחד יאמץ לעצמו קו השמחה ובפרט בימי חנוכה.

יהודי יקר!
השתדל גם לעורר את חבריך, שכניך וידייך שיקיימו מצות חנוכה בימים אלו.
ובטוחים אנו כי בעזרת ה' נוכח בקרב ממש לאור חדש שיאיר עלינו, אור הגאולה השלמה על ידי משיח צדקנו.

בברכת חנוכה שמח ומאיר
אגודת חסידי חב"ד באח"ק ת"ו

ג. ב. הילכה האחרון שבו מוליקים נרות-חנוכה, הוא יום רביעי בערב, אור ליום החמישי ב' טבת השליח.

שיימת לקרוא – משור זאת לחברך!

רכישות אותיות בספרי-התורה הכלליים, בתוככי שאר כל ענייני התורה ומצוותיה – הרי הוא נמצא במעמד ומצב של "שבת", ואם כן, אינו צריך להמשיך ולהוסיף בעבודתו!

הנה על זה אומרים לו – שעיקר עניין עבודת התפילה (אריכות בתפילה וכו') הרי זה ביום השבת דווקא, כמבואר באיגרת-הקודש⁷ ובכמה מקומות.

וזהו מה שחנוכה מוסיף בשבת – שגם העבודה בענייני קדושה (עבודה עם עצמו) ביום השבת צריכה להיות באופן של יגיעה ומלאכה (עניין החנוכה). כלומר: מנוחת השבת היא ביחס לעובדין דחול, אבל בנוגע לענייני קדושה – הרי אדרבה: דווקא ביום השבת צריכים לעסוק ולהתייגע בכל ענייני קדושה ביתר שאת וביתר עוז.

וכמו כן שבת מוסיף ומסייע בענייני חנוכה, כלומר, שממשיכים את קדושת השבת בעבודה הקשורה עם ענייני העולם ועובדין דחול (חנוכה).

⁷. והנה, נתבאר לעיל שכדי לחבר ולצרף ב' עניינים – זקוקים לעניין שלישי שלמעלה משניהם, ומפני היותו למעלה משניהם אזי בכוחו וביכולתו לחברם יחד.

ועל-דרך זה מובן בנוגע לב' אופני העבודה

דשבת וחנוכה – עבודה עם עצמו, ועבודה לפעול בעולם) – שינו אופן עבודה שלמעלה משניהם, וכאשר העבודה היא באופן כזה, אזי בכוחו ויכולתו לעסוק בב' אופני העבודה (דשבת וחנוכה) גם יחד, כדלקמן.

יא. [.] והביאור בזה – בעבודת האדם:

כללות העבודה דשבת והעבודה דחנוכה – עם היות שכל אחד מהם הוא עניין כללי, הרי בכלל זה ישנם ריבוי פרטים, התחלקות וציוור כו'. וישנו אופן עבודה שלמעלה מזה – העבודה שמצד עצם נקודת היהדות, בחינת יחידה שבנפש [שישנה בנשמתו של כל אחד ואחד מישראל, כמאמר "חמשה שמות נקראו לה (לנשמה) – נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה"], שזוהי עבודה שלמעלה מכל עניין של התחלקות וציוור כו'.

[.] וזהו העניין השלישי שלמעלה מב' אופני העבודה דשבת וחנוכה – העבודה שמצד עצם נקודת היהדות, שעלי-ידה נפעל החיבור דב' אופני העבודה דשבת וחנוכה, מכיוון שבעבודה שמצד עצם נקודת היהדות אינו מתחשב כלל בטבעו ותכונותיו (אם טבעו נוטה יותר לעבודה דשבת או לעבודה דחנוכה), וכל עניינו הוא – למלא את רצון הקב"ה (באיזה אופן שיהיה).

(קטעים משיחת שבת-קודש פרשת מקץ, זאת חנוכה ה'תשמ"ג. התועדויות תשמ"ג, כרך ב, עמ' 742-732)

(7) ס"א.

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 276 ש"ח (ב'2 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 138 ש"ח (ב'2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 6084000.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

ערכתִי נר למשיחִי

הזמן לעסוק בהפצת המעיינות לזרז הגאולה

איתא בספר מאור עינים להרבי־הצדיק ר' נחום מטשערנאָביל, שמה שכתוב "ערכתִי נר למשיחִי" קאי על נרות חנוכה.

ומזה מובן שבימי חנוכה צריכים לעסוק ביותר בהפצת המעיינות דתורת החסידות, שעל־ידי זה מאירים את חשכת הגלות, שזהו העניין שמצוותה משתשקע החמה עד דכליא רגלא דתרמודאי, ופועלים ביאת משיח.

ועניין זה נעשה על־ידי מתתיהו כהן גדול,

– שהרי כללות עניין החנוכה היה "בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול". ולהעיר מב' הדעות אם "כהן גדול" קאי על מתתיהו, או על "מתתיהו (בן) יוחנן כהן גדול". אבל בכתבי האריז"ל מפורש להדיא שמתתיהו היה כהן גדול –

דקאי על נשיא הדור, שכולל את כל הנשיאים – כמו בזמנו של משה רבינו, שהיו י"ב נשיאים, ומשה רבינו, נשיא הדור, היה כולל את כולם, וכן הוא בנוגע לאתפשטותא דמשה שבכל דרא ודרא, שהוא כללות הכול,

והוא פועל את עניין "ערכתִי נר למשיחִי" – להאיר עם נרות חנוכה בכל מקום, עד דכליא רגלא דתרמודאי, שזוהי ההכנה לגאולה השלימה על־ידי משיח.

כאשר כ"ק מו"ח אדמו"ר יצא עם הקריאה "לאלתר לגאולה", היה זה בפרסום גדול, כך שכולם ידעו שהרבי מליובאוויטש מרבה לדבר אודות משיח.

– פעם נסעו שני יהודים ברכבת, וכאשר עברו בתחנה שבה יורדים להגיע לביתו של הרבי, נענה אחד מהם ואמר לחברו: כאן גר הרבי מליובאוויטש. שאל אותו חברו מי הם ה"ליובאוויטש'ערס"? והשיב לו – בפשיטות – אלה הם היהודים שמאמינים במשיח!...

(וסיים כ"ק אדמו"ר:) הרי מדברים כל הזמן שהעיקר הוא המשכה למטה,

– וכידוע הסיפור שהמגיד אמר פעם לאדמו"ר הזקן איזה עניין הקשור עם גילוי אליהו, ואמר אדמו"ר הזקן שרוצה לראותו, ואמר המגיד שזוהי דרכו של "ליטוואַק"...

ועל דרך זה בנוגע לעניין משיח – שיימשך ויבוא בגילוי, באופן הנראה לעיני בשר, היינו, שתהיה ביאת המשיח בפועל ממש, בגשמיות.

(שיחת ש"פ מקץ, זאת חנוכה, ה'תשי"ג. תורת מנחם כרך ז, עמ' 263-4)

התגברות החושך בגלל התקרבות משיח

יש לומר, שההתקרבות לביאת משיח־צדקנו היא גם הסיבה להתגברות החושך בעולם – שבגלל התגברות הקדושה נעשית גם התגברות הלעומת־זה שמנגד לביאת משיח צדקנו, ויש צורך ללחום עם המנגד, שזהו עניין "לחם מלחמות ה'" עד ש"נצח".

(מהתוועדות שבת־קודש פרשת מקץ, שבת חנוכה ה'תשנ"ב)

כשהרבי חילק 'דמי חנוכה'

כשהרבי שאל בחיור: האם הבחור לומד? • שליח למסור דמי חנוכה לתלמידי מונטריאל, בצירוף תוכן דברי הרבי • מדוע בין מקבלי 'דמי חנוכה' אין כותבי הערות בחסידות?! – שאל • על 'דמי חנוכה' ששלח לנוטלים חלק ב'מבצע חנוכה' בארץ הקודש • כאשר ציין הרבי את העובדה שחילק "דמי חנוכה פעמיים"! • ועל הוספה בשיעורי תורה בתור 'דמי חנוכה' לרבי

דברים היוצאים מן הלב

בנר חמישי של חנוכה תש"כ הוכנס התמים יצחק מאיר שי' גוראריה (כיום משפיע בישיבת תומכי תמימים במונטריאל) לחדרו הק' של הרבי, על מנת לקבל מעות חנוכה (דולרים של מטבעות כסף) – עבור תלמידי הישיבה במונטריאל. הרבי אמר לו (את הדברים העלה על הכתב ביום א' פרשת תזו"מ כ"ז ניסן תש"כ):

הרב גרינגלאס שלח רשימה ובה חמישים שמות (במילא – הא לך). ומתי אתה נוסע?

י"מ גוראריה השיב: למחר.

הרבי: יכול אתה ליטול עמך הכל?

י"מ גוראריה: מסתמא, הרי זה כסף.

הרבי: תמסור ראשי־פרקים [מהשיחה של הרבי – תורת מנחם כרך ז"ך עמ' 256-253] או את כל השיחה, ושתהיה לך שנת הצלחה.

הרבי מסר את המעות (והתבטא: הכנס זאת לכיס שאם לא כן יהיו העולם סבורים... איני יודע מה), ואמר: תמסור לרב גרינגלאס שאם יהיה עודף ישלח בחזרה...

אמר: תהיה שליח כדי למסור.

מגיע גם עבור הנגלה...

הרב יצחק רייפורט מחבר הספר "בדבר מלך" על הרמב"ם, נמנה על טובי הלמדנים בתחום הנגלה בישיבת תומכי תמימים המרכזית בחצר הרבי. הוא השקיע שעות רבות בלימוד ש"ס ופוסקים. לא פעם אירע שרק בשעות הבוקר נרדם לשעות ספורות אחרי לילה סוער של לימוד בליבון קושיות ומפרשים בדרך להבנת סוגיות מורכבות.

את מנהגו זה של חלוקת 'דמי חנוכה' לתלמידי הישיבה בשנים הראשונות, התנה הרבי בהקפדה על שמירת סדרי לימוד החסידות; כאשר עבר ר' יצחק ליד הרבי בטרם קיבל 'דמי חנוכה', עמד שם המשפיע הרה"ח ר' ישראל ג'ייקובסון ואמר לרבי, כי הבחור אינו מדייק להופיע לכל סדרי החסידות. הרבי חייד ואמר: בשבילו מגיע גם עבור (לימוד) הנגלה...

בחנוכה תשי"ז חילק הרבי דמי חנוכה בעצמו וכשעבר התמים אהרן חייטריק (ז"ל) שאל הרבי בפנים שוחקות את המשפיע הרה"ג הרה"ח ישראל דז"ייקבסאהן (ז"ל): "חייטריק לומד?"...